Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0517U000393

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-06-2017

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козлова Тетяна Олегівна
2. Kozlova Tetiana Olehivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 10.02.15

Назва наукової спеціальності: Загальне мовознавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-06-2017

Спеціальність за освітою: 7.02030302

Місце роботи здобувача: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.19

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.47

Тема дисертації:

1. Принцип іконічності та його реалізація в лексиці індоєвропейської прамови.

2. The Principle of Iconicity and its Manifestation in the Proto-Indo-European Lexicon.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню мовної іконічності в діахронії. Обґрунтовано доцільність інтеграції діахронічної й синхронічної типологій, доповненої лінгвокогнітивним та лінгвокультурологічним аспектами з метою семіотичної інтерпретації мовної еволюції. Доведено релевантність загальномовного принципу іконічності, виявлено особливості його реалізації в лексиці індоєвропейської прамови. Визначено роль іконічних знаків на ранніх етапах лінгвогенезу, яка полягає у спрямуванні коеволюції мови й пізнання, забезпеченні переходу від стратегії відтворення перцептивного сприйняття дійсності до стратегії її концептуальної репрезентації. Проаналізовано структуру й семантику індоєвропейських коренів, встановлено відповідності між їх матеріальною оболонкою та внутрішнім наповненням, розкрито еволюційно-адаптивну роль іконічності у процесах мовної еволюції, висвітлено мотивованість фонологічного контрасту кентум сатем. Виявлено важливість звукозображання в системній організації мовної картини світу.

2. Having recognized the iconic and the arbitrary faces of sign, contemporary researchers from different fields converged on the significance of mimesis at earlier stages of the evolutionary trajectory. This dissertation investigates the presence of iconicity in Proto-Indo-European (PIE) roots. It combines the typological, historical and comparative perspectives to broaden the research of naturalness to historically older languages and shed light on how iconic devices mirror archaic concepts. It is especially advantageous to use the material of reconstructed systems, like PIE, which gave rise to a whole number of attested languages. Despite the fact that PIE is a hypothetical reconstruction, in this research it is treated as the preceding invariant of diversified branches forming a large family. With respect to iconicity, etymologies may elucidate the evolutionary role of isomorphism between cognitive and language structures, motivation and transparency between the code and the encoded concepts, the importance of imitation in semiogenesis. The purpose of this study is to find out about the relevance of the universal principle of iconicity to PIE and its manifestations in the parent language of the Indo-European family. What were the ways by which the structure of the PIE basic forms and its variants or modifications reflected structures in the external world and how they motivated the semantic continuants of PIE etymons in various daughter languages? The study is based on the following hypothesis: at earlier stages of language and culture evolution, language and thought were highly isomorphic. The principle of iconicity, both effective and efficient in sign-making processes, manifested in the structures of the PIE roots / stems motivated by the meanings they expressed. Etymological databases and dictionaries were used to select productive etymons out of 2044 Proto-Indo-European reconstructions. The selection was followed by a structural analysis of basic forms and their modifications. Next, the meanings of reflexes and their derivatives (extracted from lexicographic and literary sources) were analysed in order to further establish semantic similarities and dissimilarities between PIE basic forms and root modifications, and identify form-meaning correspondences in the etymons. Manipulations with phonetic and morphological structures of basic forms and variants turned out to be highly efficient at expressing intuitions and knowledge about fundamental properties of entities: their ability to extend, disintegrate, and continue, on the one hand, and their ability to shrink, accumulate, and integrate, on the other. Formal symmetry around the vocalic core (CVC) correlates with semantic syncretism and can be treated as an iconic representation of 'indivisible duality' or 'wholeness, cohesion', whereas the asymmetric (metathetically arranged) counterparts CCVC and CVCC mime two aspects or perspectives from which something can be considered. Such devices as qualitative and quantitative alternation, reduplication, and metathesis were exploited in PIE to mime perceivable (basic) discriminations: contrast and similarity, continuity and discontinuity, proximity and distance, openness and closure, and they resulted from an intrinsic ability to distinguish between figure and ground, between something more prominent and diffused.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манакін Володимир Миколайович

2. Manakin Volodymyr Mykolaiovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Загнітко Анатолій Панасович

2. Загнітко Анатолій Панасович

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубовська Ірина Олександрівна

2. Голубовська Ірина Олександрівна

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сєрякова Ірина Іванівна

2. Сєрякова Ірина Іванівна

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Мойсієнко Анатолій Кирилович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Мойсієнко Анатолій Кирилович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.